

עיריית יבנה מזכירות העירייה

07 אוקטובר 2015
כ"ד תשרי תשע"ו

פרוטוקול ישיבת הוועדה למאבק בסמים ומיגור אלימות מתאריך 30/12/14

משתתפים:

- יו"ר הוועדה למאבק בסמים	עו"ד מאיר דהן
- חבר הוועדה למאבק בסמים	מר רועי גבאי
- חבר הוועדה למיגור אלימות	מר שחר סימנה
- חבר הוועדה למיגור אלימות	מר אלי מזוז
- רא"ג מינהל החינוך	גב' רות שרעבי
- רא"ג לשירותים חברתיים	גב' צביה אוחנה
- קב"ט עירוני	מר ציון דוד
- מנהל מציל"ה	מר דוד עדיני
- מתאמת הרשות למלחמה בסמים	גב' רחל דביר
- מנהל מח' פיקוח עירוני	מר אפרים אספה
- נציגת ציבור	גב' עליזה צ'פניק
- נציג ציבור	מר אפי לובטון

חסרים:

- יו"ר הוועדה למיגור אלימות	מר חובב אשרף
- חבר הוועדה למאבק בסמים	מר רועי גבאי
- מפקדת משטרת יבנה	רפ"ק אלון שמעוני
- מנחה איזורית הרשות למלחמה בסמים	גב' לנה פיטמן
- מנהלת ביה"ס שש שנת	גב' גליה טרם

על סדר היום:

1. סיכום פעילות שנת תשע"ד - 2014
2. הצגת תוכנית עבודה עירונית לשנת 2015.

יו"ר הוועדה, עו"ד מאיר דהן:

התפיסה הרווחת בישראל וברוב ארצות המערב, כיום היא כי השימוש לרעה בסמים פוגע לא רק ביחיד כי אם בחברה כולה, ועל כן הוא אסור על פי החוק. המשתמש בסמים פוגע בעצם בחברה כולה, שכן הוא הופך מגורם מועיל לחברה לגורם שאינו מועיל ואפילו כנטל כבד על החברה כולה. ככל שהשימוש בסמים ובאלכוהול גדל, כך הפגיעה גדלה (פשעי אלימות ורכוש), כך גם תאונות הדרכים הקשות והקטלניות גוברות, נוכח הפגיעה הקשה בכושר הנהיגה של המשתמשים. על כן, ראש העיר מייחס חשיבות גדולה לפעילות העירונית במלחמתה בתופעת השימוש בסמים, באלכוהול ובאלימות. כמובן שכמו כל דבר בחיים, היקף הפעילות בנושאים הללו הוא נגזרת של כסף. ומן המפורסמות הוא שהשמיכה תמיד קצרה ושאלף פעם אין מספיק כסף למימוש מלוא הרצונות והצרכים.

עיריית יבנה מזכירות העירייה

הטיפול בנגע הסמים והאלכוהול, **מתנהל בעצם בשלושה קדקודים** - כאשר מרבית המאמץ מתמקד במניעה, אך גם באכיפה (משטרה) ובטיפול ושיקום (שרותי הרווחה).
המניעה עצמה מתחלקת בין 3 גורמים: החינוך הפורמאלי (בתי-הספר), החינוך הלא פורמאלי (מתנ"סים, מרכזי נוער וכד') והקהילה (סיירת הורים, קבוצות הורים וכד').
גבי רחל דביר, מתאמת הרשות למלחמה בסמים, תציג בפנינו את הפעילות שנעשתה בשנת 2014 על-ידי כלל הגופים העירוניים במאבק בסמים, באלכוהול ובאלימות, את תוצאות הפעילות במדדים אמפיריים ככל האפשר, ולפיכך, מה הם הדגשים ומה הן המטרות אותן יש להציב לקראת שנת 2015.

תוכנית יישובית למאבק בסמים, אלכוהול ואלימות שנת 2015:

התוכנית היישובית הוצגה ע"י גבי רחל דביר מתאמת הרשות למלחמה בסמים ומר דוד עדיני אחראי על מציל"ה בעיר.

דגשים בתוכנית העבודה לשנת 2015:

- מניעת שימוש ב"סמי פיצוציות וחומרים נדיפים.
- העלאת המודעות לסכנות בשימוש לא מבוקר באלכוהול.
- הגברה והעצמה של פעילות הנוער בשעות הפנאי.
- העלאת המודעות לאחריות הורית – סיירת הורים, קבוצות הורים.
- מניעת התנהגויות סיכוניות הנובעות משימוש בסמים ואלהוכול, בדגש על פגיעות מיניות.
- מניעת הסכנות באינטרנט.
- הכנה לצה"ל – העצמה, מידע על סכנות וסיכונים.
- חשיפה לתרבות הקהילה האתיופית וחיזוק הקשר עם גורמי הקהילה והמשטרה.

המאבק בנגע הסמים והאלכוהול מתנהל בשלושה מישורים: מניעה ע"י **חינוך והסברה, טיפול ושיקום ואכיפה**.

1. תוכנית המניעה מתמקדת בשלושה תחומים:

1.1. התחום הבית ספרי – חינוך פורמלי:

הגישה כיום היא להתחיל בתהליך הסברתי למניעת השימוש באלכוהול כבר בכיתות ו'.

אלי מזוז: כמחנך בעבר של תלמידים בכיתות ו', מעלה חשש שהסברה בגיל צעיר יחשוף את הילדים לנושא שלא מוכר להם עד כה ואף עלול לגרום לגירוי שלילי מצד הילדים.

רחל דביר: החלטה זו התקבלה ע"י פסיכולוג אשר בחן את ההשלכות, זאת בעקבות המציאות בה נראים ילדים בכיתות ו' שותים אלכוהול.

אלי מזוז: ביה"ס התיכון הדתי והאולפנה מקבלים פחות התייחסות בתוכניות. עישון ושתיית אלכוהול קיימים גם במגזר הדתי ומן הראוי שתהיינה תוכניות גם למגזר הדתי.

רחלי חזות: מדובר במספר מועט של תלמידים, קיים שיקול כלכלי. בנוסף, אין שיתוף פעולה או פניה לסיוע בנושא מצד ביה"ס התיכון הדתי.
בתי הספר האלון והאורן נחשפו לתוכניות, אך טרם החלו לפעול.

צביה אוחנה: מציינת כהצלחה את הפעלת התוכניות בביה"ס אורמת. כתוצאה מכך, היתה פניה של תלמיד לשרותי הרווחה לקבלת עזרה.

רות שרעבי: יש לקחת בחשבון שחשיפת התלמידים בתיכון הדתי לנושא מניעת השימוש בסמים/אלכוהול מהווה אנטייתזה לתפיסת העולם הדתי הטוענת שחשיפה רק מגבירה את ממדי הבעיה. לכן, יש לבחון היטב אלו תכנים מתאימים למגזר זה.

עיריית יבנה מזכירות העירייה

1.2. התחום החוץ בית-ספרי – נוער:

קהל היעד – נוער עולה מחבר העמים ואתיופיה, נוער בסיכון, וכלל הנוער ברחבי העיר. תוכניות המניעה נבנות בהתאם לרמת הקבוצות בסיכון, תוך מתן מידע "בגובה העיניים" ובניית קשר אישי.

רועי גבאי: מחקרים מוכיחים שבעיית סמים ואלכוהול קיימת דווקא בקרב ילדי "שמנת"

1.3. התחום הקהילתי:

סיירת ההורים: גבי עליזה צ'פניק אחראית להפעלת הסיירת אשר מונה כ- 36 הורים מתנדבים העושים עבודה מצויינת תוך שיתוף פעולה מלא. היעד העיקרי של הסיירת היה מניעת שתיית אלכוהול של בני נוער במרחבים ציבוריים. היעד הזה הושג. יחד עם זאת, יש לדאוג למקומות בילוי לנוער על מנת לסייע בצמצום תופעת השוטטות.

רות שרעבי: שואלת האם הסיירת פועלת גם בשכונה הירוקה ?

רחלי דביר: בהחלט.

2. תחום טיפול ושיקום האגף לשירותים חברתיים.

המאבק בתופעת סמים הינו רצף שבקצהו האחד הסברה, חינוך ומניעה ובקצהו האחר טיפול ושיקום. ככל שנצליח למנוע את ההתנסות הראשונה בסם כך נזדקק פחות לטיפול ושיקום. מושם דגש על נוער בסיכון. הטיפול מתבצע בשלושה מישורים: פרטני, זוגי ומשפחתי, וקבוצתי.

צביה אוחנה:

באגף הרווחה קיימים שני חצאי תקנים של עובדים לטיפול בהתמכרויות בסמים: חצי תקן לטיפול בנוער וחצי תקן לטיפול במבוגרים. מאחר שלא מגיעים מטופלים צומצמה חצי משרה ושוקלים לצמצם גם את חצי המשרה השניה. קיימת התכשורת של המשתמשים בסמים לבעיה. טוענים כי יכולים להפסיק להשתמש על פי החלטתם. השימוש העיקרי הוא במריחואנה וחשיש. קציני מבחן שולחים נערים בני 15-16 לטיפול, בעיקר לגמילה מאלכוהול. בתום תקופת המבחן הנערים חדלים להגיע. אין ביבנה יחידה לטיפול באלכוהול, מפנים לטיפול ברחובות. קיימת עליה בתחלואה כפולה של סמים ובעיות נפש- קיימים 4 חולים. מאחר שאין לנו יכולת להגיע לנוער באופן פרטני, עובדת סוציאלית מגיעה לבתי הספר ומקיימת מפגשים על התמכרויות באופן כללי במטרה לעודד נערים ונערות לבקש סיוע. בביה"ס אורמת המפגשים מניבים תוצאות טובות. קיים ניסיון להתחיל במפגשים מסוג זה גם בבתי הספר האורן והאלון.

רות שרעבי נושא קיום המפגשים יבדק מול מנהלי בתי הספר, האורן, האלון, התיכון הדתי והאולפנה וידווח על כך לרחל דביר וצביה אוחנה.

רועי גבאי: שואל לגבי מדידת נתונים, בחינת האפקטיביות של התוכניות המתקיימות בקרב הנוער.

דוד עדיני: מתקיימות סדנאות, שבסופן לרוב מחולק דף משוב המהווה כלי למדידת האפקטיביות. בנוסף, עצם ההשתתפות בסדנאות מעידה על גילוי ענין ורצון לשמוע עוד בנושא.

3. אכיפה:

רחלי דביר: תחום זה מטופל בראש ובראשונה ע"י משטרת ישראל תחנות יבנה ורחובות. לשיפור וייעול מערכת התגובה והאכיפה העירונית מצטרפים הגופים הבאים: הפיקוח העירוני, המשמר האזרחי וסיירת ההורים.

יש לציין כי לאחרונה חוקקו 4 חוקים משמעותיים במאבק באלכוהול:

עיריית יבנה מזכירות העירייה

איסור מכירת אלכוהול לקטינים, איסור שתיית אלכוהול במקומות ציבוריים, הגבלת פרסום משקאות אלכוהוליים, ואיסור מכירת "סמי פיצוציות".

נתוני הפשיעה: מפקד המשטרה לא נוכח אך על פי הדיווח שלו, קיימת ירידה של כ- 30% בעבירות נוער ופתיחת תיקים. כמו כן, קיימת ירידה של כ- 30% בעבירות של מבוגרים ופתיחת תיקים.

רועי גבאי: שואל האם יש בקרה עירונית על הנתונים המוצגים ע"י המשטרה? מציין כי נתונים אלה אמורים להיות מדידים ויש לקבל נתונים המעידים על הירידה, כולל פילוח לתחומי פשיעה שונים.

רחלי דביר: מפקד המשטרה היה אמור להציג את הנתונים היום, אך לא הגיע. הנתונים יועברו לחברי הוועדה בהמשך.

אפי לובטון: מציין כי במוקד העירוני מתמודדים עם עליה בקריאות למוקד העירוני.

רחל דביר: הירידה בפשיעה מתייחסת בעיקר לוונדליזם ושוטטות.

אפרים אספה: נערים המקימים רעש ושותים אלכוהול עברו מהשכונות הוותיקות לשכונה הירוקה. מציין כי אין סמכות לפקחים לשפוך אלכוהול שנמצא אצל נערים, הסמכות היא אך ורק לשוטר.

רועי גבאי: מברך על הפעילות שנעשתה. יחד עם זאת, לא נקבעו מדדים לבחינת עמידה ביעדי התוכנית. יעדים חייבים להיות מגובים במדדים אשר ייבחנו שנה אחר שנה. חשוב להגדירם באופן מדויק.

רחלי דביר: קיים קושי למדידה מאחר שהנוער לא תמיד נותן תשובות אמיתיות.

רועי גבאי: יתכן שצריך איש מקצוע שילווה אתכם בנושא. בכל מקרה, מוכן לסייע ככל שניתן.

סיכום הישיבה ע"י יו"ר הוועדה, עו"ד מאיר דהן:

אני רוצה להביע הערכתי ולהודות לרחל דביר ולכל העוסקים במלאכה החשובה, שעל אף מגבלות התקציב, עושים עבודתם נאמנה ומשתפים פעולה להשגת המטרה. אני רוצה להודות גם לראש ראש העיר מר צבי גוב ארי המקדיש לנושא זה תשומת לב רבה ומאמצים גדולים.

אני חושב כי המודל הזה שמניב תוצאות מצוינות יכול לשמש דוגמה ומופת לערים אחרות.

נוכח דברים שנאמרו כאן על-ידי חבר מועצת העיר מר אלי מזוז, לפיהם לכאורה בתי-הספר הדתיים מקבלים פחות תשומת לב בעניינים הללו, אני מבקש מרחל דביר ומיתר העוסקים במלאכה לבדוק סוגיה זו לעומקה ולעדכן אותי בכך. אני עצמי אכנס לעובי הקורה ואעקוב אחר הדברים.

לא ניתן להעריך את הפעילות המבורכת בתחומים הללו בלא הצגה של מדדים אמפיריים שיתנו אור על אותה פעילות, ועל כן אני מבקש מכל העוסקים במלאכה, לרבות מאלו העוסקים באכיפה (משטרת ישראל והפיקוח העירוני) וכן אלו העוסקים בטיפול ושיקום (האגף לשירותים חברתיים) להציג בישיבה הבאה נתונים אמפיריים.

כמו כן אני מבקש ממזכירת הוועדה, גבי יעל יצחק-פור, לזמן לישיבת הוועדה הבאה, בנוסף לאלו שהוזמנו היום, גם את מנהל המחלקה לקידום נוער, את מנהל הרשת למתנ"סים, ואת מנהל תחום הנוער.

רשמה: יעל יצחק-פור

העתק:

מר צבי גוב-ארי – ראש העיר
מר אלי קידר – מנכ"ל
למשתתפים